

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва

Затверджено

На засіданні кафедри музичного мистецтва
Факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № ____ від _____ 20__ р.)

В.о.завідувача кафедри _____ С.О.Саладан

**Силабус з навчальної дисципліни «Методика вокального
виховання дітей»,
що викладається в межах ОПП Середня освіта (музичне
мистецтво
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для
здобувачів
з спеціальності 014 Середня освіта
спеціалізації Музичне мистецтво**

Львів 2021 р.

Назва курсу	Методика вокального виховання дітей
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра музичного мистецтва
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта 014 Середня освіта Музичне мистецтво
Викладачі курсу	Кукул Оксана Миколаївна, асистент кафедри музичного мистецтва
Контактна інформація викладачів	oksana.kukul@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Для прикладу: щопонеділка, 16:40 – 18:00 год. (вул. Валова, 18,) Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/metodyka-vokalnoho-vyhovannya-ditej
Інформація про курс	В даному курсі пропонується методична підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва, з питань основ вокально-педагогічної творчості, яка безпосередньо залежить від працездатності голосового апарату, вміння правильно володіти та ефективно використовувати його.
Коротка анотація курсу	«Методика вокального виховання дітей» є завершальною нормативною дисципліною зі спеціальності 014 Середня освіта 014.13 Музичне мистецтво, ОР «Бакалавр», яка викладається в VI семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<p>Мета – підвищення теоретичної та методичної підготовки майбутніх вчителів музики з питань вокального виховання дітей.</p> <p>Основні завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розкриття особливостей розвитку та збереження дитячого голосу • оволодіння методикою вокальної роботи з учнями різних вікових груп • теоретично-методична підготовка з питань вокальної педагогіки окремі завдання: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ознайомити із шкільним вокальним репертуаром;</i> • <i>дослідити основні принципи підбору вокально-хорового репертуару;</i> • <i>визначити специфіку вікової психології музичного розвитку школярів;</i> • <i>вивчати особливості побудови уроку музичного мистецтва у ЗОШ;</i> • <i>досліджувати музичний розвиток, враховуючи вікові особливості школярів;</i> • <i>сформувати у студентів навички володіння співом під власний супровід;</i>
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва. - К.: НМАУ, 1997 2. Голубев П. Поради молодим педагогам - вокалістам.- К.: Муз. Україна, 1983 3. Доронюк В., Сливоцький М. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики . — Ів.-Фр. 2007

4. Збірки вокальних вправ для викладачів-початківців музичних навчальних закладів - / автори — упорядники М. Жишкович, М. Хмельницька. - Львів, 1992
  5. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу . - видавництво Ліра К. - 2016
  6. Педагогічна практика : Програма для вокальних факультетів вищих музичних навчальних закладів / Автор - упорядник М. Жишкович, - Львів, 1994 ..
  7. Бабич М.Д. Основи культури мовлення / М.Д.Бабич. - Л.: Просвіта, 1990. -
  8. Бень Г.Л. Вокально-педагогічні принципи та виконавські поради Остапа Дарчука Марії Сіверіної: Методичні рекомендації для викладачів та студентів музично-педагогічних закладів. - Львів, 2008.
  9. Лабунець В. Музично-естетичне виховання і сучасні вимоги до майбутнього вчителя музики Віктор Лабунець // Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі. 36. статей. Вип. 35. - К.: НМАУ, 2004.
  10. Педагогічна майстерність / За ред. І.А. Зазюка. - К.: Вища школа, 1997.
  11. Рудницька О.П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти. Навч. посібник / О.П Рудницька. - К.: ІЗМН.
  12. Шуневич Є. Проблема формування самостійності майбутнього вчителя музики класі сольного співу / Євгенія Шуневич // Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі. 36. статей. Вип. 35. - К.: НМАУ, 2004.
  13. Гадалова І.М.Методика викладання музики у початкових класах: Навч.посібник.- К.:ІСДО,1994.
  14. Євтушенко В.Роздуми про голос.-К.:Муз.Україна,1979.
  15. Музика 1-4 класи: Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл.-К.:Перун, 1996.
  16. Музика 5-8 класи: Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл.-К.:Перун, 1996.
  17. Лабунець В. Музично-естетичне виховання і сучасні вимоги до майбутнього вчителя музики Віктор Лабунець // Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі. 36. статей. Вип. 35. - К.: НМАУ, 2004.
  18. Педагогічна майстерність / За ред. І.А. Зазюка. - К.: Вища школа, 1997.
  19. Гадалова І.М.Методика викладання музики у початкових класах: Навч.посібник.- К.гІСДО.1994.
  20. Музика 1-4 класи: Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл.-К.:Перун, 1996.
  21. Музика 5-8 класи: Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл.-К.:Перун, 1996.
- Допоміжна література:**
22. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навиків: методичні рекомендації / Мирослава Жишкович. - Львів, 2007.
  23. Рудницька О.П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти. Навч. посібник / О.П Рудницька. - К.: ІЗМН.
  24. Шуневич Є. Проблема формування самостійності майбутнього вчителя музики класі сольного співу / Євгенія Шуневич // Актуальні

	проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі. 36. статей. Вип. 35. - К.: НМАУ, 2004. 25. Гадалова І.М.Методика викладання музики у початкових класах: Навч.посібник.-К.:ІСДО,1994.
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. 3 них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 88 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	У процесі навчання і засвоєння навчального матеріалу курсу студенти повинні - Знати: 1. Будову голосового апарату; 2. Процес голосотворення; 3. Характеристику співацького звуку, дихання й опора; 4. Особливості розвитку та охорони дитячого розвитку у віковому аспекті; 5. Основні вимоги щодо гігієни та охорони голосового апарату; Вміти: 1. Визначити діапазон дитячого голосу, давати йому вокально-технічну характеристику; 2. Формувати в учнів такі вокальні навички як співоча постава, співацьке дихання, правильне звукоутворення та атака звуку; 3. Виявляти причини нечистої інтонації та використовувати методи, які допомагають їх усунути; 4. Аналізувати пісні зі шкільної програми, щодо вокальних труднощів і вміти долати ці труднощі на практиці;
Ключові слова	Вокальне виховання, вокал, специфіка, дитяче виховання, музичне мистецтво
Формат курсу	Очний\заочний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	1. Будова голосового апарату і анатомо-фізіологічні особливості його органів. 2. Вікова періодизація розвитку співацького голосу: дошкільний період, молодший шкільний період, підлітковий період, юнацький період. 3.Основні вимоги щодо гігієни, режиму та охорони дитячого голосу, загартування і зміцнення організму дитини. 4.Характеристика співацького звуку, дихання та опори. 5. Методика навчання співу молодших школярів. 6. Використання комплексу спеціальних вправ та поспівок, які розвивають вокальні якості голосу. 7. Методика навчання співу у підлітковому віці: класифікація голосів, визначення діапазонів. 8. Основні принципи та закономірності вокального виховання дітей та юнацтва
Підсумковий контроль, форма	Залік вкінці семестру, усний.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, для сприйняття предмету «Практикум шкільного репертуару». Також студенти повинні володіти елементарними засадами етикету та комунікабельністю для майбутньої роботи з

	учнями.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, інструктаж, практична робота з підготовки культурно-масових заходів, концертів, розробка студентами PR-проекту власного музичного продукту, складання технічного та побутового райдерів, практикування в ролях продюсера, менеджера організацій в реальних умовах культурно-масових заходів факультету та міста.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • модулі: 20 семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до іспиту.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вокальна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва. 2. Постановка голосу вчителя музики. 3. Співацький апарат та його функція. 4. Співацьке дихання та його типи. 5. Мовленева та співацька діяльність. 6. Що таке співацький голос. 7. Вокальна підготовка майбутнього вчителя музики. 8. Робота над правильною інтонацією під час співу. 9. Робота над ансамблем під час хорового співу. 10. Робота над строем під час хорового співу. 11. Психолого-педагогічні особливості вокального розвитку дітей

	<p>молодшого шкільного віку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Вокальні вправи та вокалізи. 13. Вправи для розвитку співацького дихання. 14. Хоровий спів – невід’ємна частина вокального виховання дітей. 15. Музично-ритмічні хвилинки для дітей у молодших класах. 16. Резонатори голосу та їх формування. 17. Охорона дитячих та юнацьких голосів. 18. Атака звуку під час співу. 19. Основні стадії розвитку голосу учня. 20. Основні реєстри голосів та їх діапазони. 21. Діапазон співацьких голосів. 22. Класифікація голосів та їх співацький діапазон 23. Голосові зв’язки та їх роль у звукоутворенні. 24. Будова співацького апарату. 25. Функціонування зв’язку гортань-дихання. 26. Фази процесу дихання. 27. Причини головних труднощів «гудожників». 28. Вокальне виховання у молодшому шкільному віці. 29. Умова правильного формування дитячого голосу. 30. Особливості розвитку голосу хлопчиків. 31. Етапи розвитку домутаційного періоду. 32. Вокальне виховання учнів середніх класів. 33. Післямутаційний період школярів. 34. Резонатори голосу та їх формування. 35. Тембр співочого голосу. 36. Особливості звучання грудного реєстру. 37. Чистота інтонування під час співу. 38. Вимоги до співацького репертуару для учнів початкових класів. 39. Формування вокальних навиків у дітей середнього шкільного віку. 40. Вимоги до пісенного репертуару для учнів початкових класів. 41. Вимоги до пісенного репертуару для учнів середніх класів. 42. Вимоги правильного звукоутворення при акапельному співі. 43. Виразна дикція та відпрацьоване дихання при акапельному співі. 44. Репертуарні вимоги для хорового колективу учнів початкових класів. 45. Термін «Розігрів голосового апарату». 46. Вправи для розспівування з поступовим розміщенням звуків. 47. Вправи для розспівування на різні інтервали. 48. Вправи для розспівування на одній ноті. 49. Особливості співу на «Морморандо». 50. Головна умова збереження і розвитку вокальної техніки.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостій-на, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1-й тижд ень 2 год.	Тема 1. Будова голосового апарату і анатомо-фізіологічні особливості його органів.	Лекція	1. Доронюк В., Сливоцький М. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики . — Ів.-Фр. 2007 2. Педагогічна практика : Програма для вокальних факультетів вищих музичних навчальних закладів / Автор - упорядник М. Жишкович, - Львів, 1994		
2-й тижд ень 2 год.	Голосові складки та їх роль у звукоутворенні	Практичне заняття		Правила гігієни голосового апарату та режиму занять вокалом	До кінця 5 тижня.
3-й тижд ень 2 год.	Тема 2. Вікова періодизація розвитку співацького голосу: дошкільний період, молодший шкільний період, підлітковий період, юнацький період.	Лекція	Шуневич Є. Проблема формування самостійності майбутнього вчителя музики класі сольного співу / Євгенія Шуневич // Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі. 36. статей. Вип. 35. - К.: НМАУ, 2004.		.
4-й тижд ень 2 год.	Удосконалення комплексу знань, умінь та навичок, а також методів та прийомів вокальної роботи з учнями різних вікових періодів	Практичне заняття		Особливості вікового розвитку	До кінця 5 тижня
5-й тижд	Тема 3. Основні вимоги щодо	Лекція	Гадалова І.М.Методика		.

ень 2 год.	гігієни, режиму та охорони дитячого голосу, загартування і зміцнення організму дитини.		викладання музики у початкових класах: Навч. посібник. - К.: ІСДО, 1994.		
6-й тижд ень 2 год.	Правила безпечного функціонування голосового апарату учнів	Практичне заняття		Визначення значення правильної постави і співацького дихання у звукоутвореннях	До кінця 8 тижня.
7-й тижд ень 2 год.	Тема 4. Характеристика співацького звуку, дихання та опори.	Лекція	1. Рудницька О.П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти. Навч. посібник / О.П Рудницька. - К.: ІЗМН 26. 2. Бень Г.Л. Вокально-педагогічні принципи та виконавські поради Остапа Дарчука Марії Сіверіної: Методичні рекомендації для викладачів та студентів музично-педагогічних закладів. - Львів, 2008.		
8-й тижд ень 2 год.	Типи вокального дихання. Опора співацького звуку	Практичне заняття		Підбір вправ для дихання у молодших класах	До кінця 9 тижня.
9-й тижд ень 2 год.	Тема 5 Методика навчання співу молодших школярів.	Лекція	Доронюк В., Сливоцький М. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики . — Ів.-Фр. 2007		
10-й тижд ень 2 год.	Формування вокальних навичок школярів	Практичне заняття		Вправи для вироблення дикцій і правильного звукоутворення	До кінця 12 тижня
11-й тижд ень 2 год.	Тема 6 Використання комплексу спеціальних вправ та поспівок,	Лекція	Гнидь Б. Історія вокального мистецтва. - К.: НМАУ, 1997	.	

	розвивають вокальні якості голосу.				
12-й Тиж день 2 год.	Види вокальних вправ	Практичне заняття		Врахування вікових особливостей при виборі вокальних вправ	До кінця 13 тижня
13-й тижд ень 2 год.	Тема 7 Методика навчання співу у підлітковому віці: класифікація голосів, визначення діапазонів.	Лекція	Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу . - видавництво Ліра К. - 2016	.	
14-й тижд ень 2 год	Висвітлення труднощів у вокальній роботі з підлітками	Практичне заняття		Специфіка роботи з невірноїнтонаючими школярами	До кінця 15 тижня
15-й тижд ень 2 год.	Тема 8 Основні принципи та закономірності вокального виховання дітей та юнацтва.	Лекція	1. Лабунець В. Музично-естетичне виховання і сучасні вимоги до майбутнього вчителя музики Віктор Лабунець I I Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі. 36. статей. Вип. 35. - К.: НМАУ, 2004. 2. Гадалова І.М.Методика викладання музики у початкових класах: Навч.посібник.- К.ГІСДО.1994.		
16-й тижд ень 2 год	Відмінності голосового апарату в дитячому та юнацькому віці.	Практичне заняття		Визначити ознаки початку мутаційного періоду у школярів	До кінця 16 тижня